

D.

1. Kongeriget Westphalen.

Under 31 Dec. 1807 udstødte de fra Universitetet Halle til Cassel sendte Deputerede, Niemeyer, Keil og Voigtel, følgende Befiendtgjørelse: "Undertegnede ere ved et Decret af Hs. Excellenz, Ministeren for det Indre, af 29 Dec. bemyndigede til, herved at gjøre befiendt, at Forelæsningerne ved vort Universitet igien skulle aabnes. Sammes Begyndelse, der vil finde Sted strax efter Paaske, skal nærmere blive bestemt i de Lektionscataloger og Tidender, som betimelig skulle udkomme. Vi indbyde derfor i Universitetets Navn alle dem, der ville betro sig til vor Veiledning; men i særdeleshed ønske vi, at vore forrige Medborgere, hvis tro Hengivenhed vi med Kærlighed have erfaret, ville

vende tilbage i deres første Pleiemoders Skid, som maaskee en kort Tid skulde hvile, for at virke med ny Livskraft under en anden Tingenæs Orden. Men velkommen skal alene den være hende, som den Glids og Ordens Aand bestier, hvis muligste Befordring paa enhver Maade den ophøiede Gienopretter har gjort alle Lærerne til helligste Pligt."

(Af allgem. Zeit. 1808. No. 14.)

Statssecretær Hr. Joh. v. Müller er af Hs. Majestæt Kongen af Westphalen udnævnt til Statsraad og Generaldirector for Studiivæsenet. Man tør ønske Tydskland til Lykke med en Forandring, hvorved Joh. v. Müller ikke blot gives Videnskaberne tilbage, men ogsaa anvises en Løbebane, paa hvilken han kan være meget nyttig for deres Beste i Almindelighed, især under en Konge, der med en stor Characterkraft viser saa megen Aand og saa mange nye Ansyn.

(Af en Skrivelse fra Cassel af 5 Jan. 1808 i allgem. Zeitung 1808. No. 18.)

Hyltingsfesten er forbi; den var ganske skikket til saavel at foreene alle Klasser i Gendragtighed som til at vække Hengivenhed til det nye Dynastie — — — Det var en paafaldende Udmærkelse, som vor hulde Dronning viste Tydsklands tvende ærvær-

digste Pædagoger Niemeyer og Campe, som begge vare nærværende i deres Egenkab som Deputerede, derved, at hun lod sig af begge ledsage ind i Hyltingsalen, medens endog blandt de Deputerede mangen høibaaren Adelsmand for første Gang maatte erkiende Fortienesten uden Pergament. Kong Jerome sagde ogsaa bemeldte Mænd meget Behageligt, og bekræftede i Gærdeleshed til Niemeyer sit Tilfagn om at beskytte Universitetet i Halle, og endnu at forskaffe det en høiere Glans. Allerede i forveien havde Statsraad Simon givet den skriftlige Tilladelse, offentlig at bekendtgjøre Universitetets Stadfæstelse. Ogsaa have de et heelt Ar vansmægtende Professore i Halle fra 1 Octob. igien faaet deres Gage udbetalt. Ogsaa den Frankiske Stiftelse er Understøttelse forsikket, og saaledes undgaaet, hvad Professor Boss i Halle, Udgiver af die Zeiten, endnu nylig i det Halliske Ugeblad viste, at Halle, blottet for Universitetet, gik til Grunde.

(Af en Skrivelse fra Cassel af 6 Jan. 1808 i allgem. Zeit.
1808. No. 19.

Om det siden Slaget ved Jena suspenderede Universitet i Halle, som nu igjen er bleven sat i Virksomhed, indeholder det første No. af Hall. allgem. Litt. Zeit. for 1808 følgende officielle Anmeldelse:

”Efterat Universitetet Halle var af Hs. Majestæt Kongen af Preussen, dets uforglemmelige Beskytter og anden Stifter, ifølge Tilsitsfreden løst fra sine Pligter mod sin forrige Landsherre, saae det med Tillid til den nye Regiering sin videre Skæbne imøde. Vel vare siden Octob. 1806 dets Forelæsninger afbrudte; ogsaa var, ligesom i Erlangen, Besoldingernes Udbetaling ved Krigen indstillet; dog bleve alle Universitetets Instituter bestaaende, og Universitetsjurisdictionen blev ligeledes i Virksomhed. Den Keiserl. Franske Intendant, Hr. Clarac, en oplyst, indsigtfuld og ædeltænkende Mand, gav saavel Universitetet som den hele Bye ofte gientagne Beviser paa sin Velvillie. Og neppe vare de Keiserl. franske Statsraader, de Herrer Simeon, Beugnot og Jollivet, hvis Humanitet svarer til deres store Talenter og Indsigter, indtrufne i Cassel for provisorisk at indrette det nye Kongeriges Regiering; før end det Haab, at see det herværende Universitet vedligeholdt i sin Glor, med hver Dag blev mere levende og vist. Strax derpaa blev søiet Anstalt til, at Professorene og det hele Officium Academicum udbetaltes deres Besoldninger.

Den 23 Decemb. f. A. havde da Universitetets Deputerede, de Herrer Professore Niemeyer, Reil og Voigtel, den Lykke at foresilles Kongen af Westphalen i Cassel. Hr. Dr. Niemeyer

holdt Tilstalen til Hs. Majestæt, og anbefalede Universitetet, der siden dets Stiftelse stedse havde udmærket sig ved tro Hengivenhed til dets Regentere og Beskyttere, den nye Landsherres Protection med den devoteste Forsiktring, at det uophørlig vil bestræbe sig for, fremdeles at bevise sig Hans naadige Beskyttelse værdig. Hs. Majest. svarede derpaa med den meest opmuntrende Hyldest: "Det Halliske Universitets Fortienester af Videnskaberne vare ham fuldkommen bekiendte; ikke heller var det undgaaet ham, at Byen Halle's Vel var paa det nøieste forbundet med dets Opretholdelse. Hs. Majestæt haabede, at samtlige Lærere fremdeles vilde bestræbe sig for at foregaae den studerende Ungdom med Lære og Exempel, og at disse, uden at blande sig i politiske Sager, vilde ved Flid i Videnskaberne og ved gode Sæder erhverve sig deres Foresattes Tilfredshed." Hs. Majest. sluttede med det naadigste Tilsagn, at Han ikke blot vilde vedligeholde Universitetet ved alle dets Privilegier, saavidt de kunde bestaae med Rigets Constitution, men endog forøge samme. Til det herværende Waisenhusets Understøttelse har Hs. Majest. bevilget samme Kalendermonopolet i samtlige hidtilværende preussiske, nu i Kongeriget Westphalen indlemmede Stater."

I øvrigt bemærkes her, at om det Halliske Universitets Opløbne i Octob. 1806 (s. disse

Annaler 1806. 2. B. S. 352 ff.) læses nu en udførlig Beretning i Wosß's Zeiten oder Archiv für die neueste Staatengeschichte 4ter Jahrg. 1. St. s.

Man seer at det er den nye Regierings Alvor, at lade os (Medlemmerne af Universitetet i Halle) forglemme de Trængsler, vi fremfor alle andre Stæder have erfaret. — — Dog vor skionnestes Krands bliver Universitetet, til hvis Canzler og Rector perpetuus Hr. Niemeyer er bleven udnævnt. Hvilken skion Forsoning! Første Pinsedag 1807 om Natten traadde to Officerer ind i hans utillukkede Sovestammer, og forkyndte ham Arrest og Deportation til Frankrig. Ligesom for at gjøre hiin Skræk god igien, traadde, da han nu sov rolig i Cassel, to Secretærer om Morgenens tidlig Kl. 2 ind til ham, og bestilte ham tidlig Kl. 8 til Ministeren for det Indre. Da han kom, sagde Ministeren til ham: Kongen udnævner Dem til Canzler og bestandig Rector for Universitetet. Alle her forblevne Professore er nu de facto stadfæstede i deres Embeder, og have allerede siden 1 Oct. erholdt deres Gage. Men af dem, som ere udvandrede til Berlin, s. E. Schmalz, Wolf, Schleiermacher, Froriep, vil man i Cassel intet vide at sige, omendskönt der, som det hedder, ere giorte meget indstændige Forestillinger. Curt Spreu-

gel derimod bliver vist hos os. Ogsaa Litteraturtidenden, der har overstaet alle Storme, bliver her, og fortsættes efter en udvidet Plan. De Herrer Schütz og Ersch vare aldrig udvandrede. Imidlertid bliver det vel Alvor, at et Universitet skal anlægges i Berlin, omendstønt sammesteds derimod ere udfomne adskillige Broschurer, hvori man vil bevise det Utilraadelige i dette Forslag.

(Af en Skrivelse fra Halle af 8 Jan. 1808 i allgem. Zeitung 1808. No. 18.)

Hr. Joh. v. Müller har taget sin Afsked som Statssecretær hos Kongen af Westphalen, og man troer i Almindelighed, at han vil finde sig lykkeligere ved den ham bestemte Over-Curator-Plads for alle Universiteter og Læreanstalter i Kongeriget. Dr. Niemeyers Udnævnelse til Canzler for Universitetet i Halle fremskyndtes maaskee derved, at han i Cassel erholdt fra Ministeren Stein en Indbydelse til at indtræde som Chef-Præsident for det geistlige Departement i de kongelige Preussiske Lande. Om nogle Dage bliver han høitidelig indført som Canzler i det academiske Senat, hvorvel Omfanget af hans Functioner ikke endnu er ret klar. Ogsaa har det academiske Senat erholdet en Opfordring til at vælge en ny Bibliothekar, hvoraf man seer, at Wolf virkelig er tabt for os.

Hovedspørgsmaalet er Tilveiebringelsen af et permanent Fond til Professorernes Besoldning og de offentlige Instituters Vedligeholdelse. Hidtil oppebære Professorerne, ved Hr. Clairacs personlige Mellemkomst, deres Gage af Accisecassen, af hvilken ellers det her garnisonerende - Regiment blev underholdt. Det er i Forslag, at bestemme det herværende Universitet de Indtægter og Godser, som ere henlagte til Kloster - Bergen ved Magdeburg, der som Skole er i Forsald. Hvordan endog vor Skiæbne maa være, vore Medbrødres Lod i Göttingen er i dette Dieblif haardere. Der skal inden 4 Uger afleveres til Hr. Daru et tvunget Laan af 120,000 Rdlr. Mange Professorer maae paa eengang bidrage indtil 2000 Rdlr.

(Af en Skrivelse fra Halle af 3 Febr. 1808 i allgem. Zeitung 1808. No. 45.)

Den 9 Maj blev Universitetet i Halle igien høitideligen aabnet med almindelig Deeltagelse ved en offentlig Actus, ved hvilken Hofraad og Professor Schütz holdt en latinsk Tale i Nærværelsen af alle Professorer og Studerende, hvis Antal allerede nu kan anslaaes til 150 og dagligen forøges. Festen endtes med et muntert Gæstebud og Bal.

Det medicinske Facultet i Halle vil for Fremtiden komme til at besidde et passende Local for Universit. og Skole - Annaler 1808 2. B.

det store Klinikum, som nu bliver organiseret, i det reformeerte Gymnasiums Bygning, som er sammensmeltet med de Frankiske Anstalter. Alt, hvad der skeer fra Cassel, beviser tilstræffelig, at det Halliske Universitets Vedblivelse er saa fast grundet, som noget overhovedet kan kaldes fast grundet i nærværende Krisis. — Alles Dine maatte bestandig hæfte sig paa Göttingens Skæbne. Den længe førte Tvist; om de hannoverske Klostergodser kunde betragtes som Domainier, da de vare Fonds, bestemte til pias causas, aldrig under noget Paaskud rørte af Landsherren, bestaaende af milde Stiftelser, anvendte til fromme Djemed alene, blev ved en i Begyndelsen af May ankommen Beslutning saaledes afgjort, at paa Klosterne i det Grubenhagenske, Universitetets eeneste Hjælpeskilde, skulde anvises een Million for Generalerne og Gården, ligesom overhovedet paa Domainerne i de fordums hannoverske Provindser med Göttingen og Grubenhagen sex Millioner. I Cassel, hvor der hersker den meest levende Deeltagelse for Göttingen, kom man foreløbigen til det Resultat, ved at ophæve de tre mindre Universiteter i Marburg, Helmstädt og Kinteln — man beregner Marburgs consolidated Indkomster til 12000, Kintelns til 10000 og Helmstädts til 16000 Rdlr. — at tilveiebringe Augusta nye Fonds. Men utallige

vare ogsaa Vanskelighederne. Thi hvor skulde man hen med det talrige og tildeels høistfortienne Professorpersonale ved hine Universiteter! Og hvor Meget, som god Huusholdning og streng Forvaltning kun paa det Sted, hvor det for anvendes, kunde gjøre til indbringende Kilder for Lærlinge og Lærere, maatte nu for bestandig tabes, fordi det slet ikke kan omplantes eller gøres i Penge. Imidlertid skeete ved den vestphalske Statsraads og Generalstudiedirectors v. Müllers utrættelige Iver saa meget fra den velvillige Konges af Westphalen Side, som Omstændighederne kun vilde tillade. Begyndelsen blev gjort med at udbetale Professorerne deres første Kvartal. Ogsaa Regninger for Universitetsbibliotheket bleve realiserede, skiondt alt, som naturligt, kun provisorisk. Ogsaa i Paris er med sømmelig Erbødighed Universitetets Forlegenhed bleven forestillet og Bøn for det nedlagt. Den virkelige Fordeeling skeer først, naar Reiseren er kommet tilbage fra Bayonne. Altsaa vil da alting først blive endeligen bestemt.

(Af allg. Zeit. Jun. 1808. No. 167 og 171.)

Den 24 May indtraf H. M. Kong Jerome paa sin Tilbagereise fra Magdeburg til Cassel i Halle, og tog ind hos Universitetets Cantoler D. Riemeyer. Her bleve de samtlige Profes-

forer forestillede ham af Statsraad von Müller, og siden efter de øvrige Corporationer; H. M. besvarede den Tale, som Geheimeraad Eberhard holdt til ham i Universitetets Navn, med de naadigste Forsikringer om sin Beskyttelse og sin velgørende Forsorg for Universitetet. Virkningerne heraf have allerede siden efter viist sig derved, at samtlige Universitetets Instituter, som hidtil vare afbrudte i deres Activitet, inden kort Tid igien skulle faae nyt Liv. Da H. M. kun opholdt sig nogle faa Timer i Halle, kunde han blot tage de Frankiske Stiftelser i Diesyn, og tiltraadte strax, efterat have tilkiendegivet sin høieste Tilfredshed med disse Indretninger, ledsaget af de herværende Indvaaneres taknemmelige Følelser og Betsignelser, Tilbagereisen til sin Residents for at aabne Rigsstændernes Forsamling, hvoraf Resultaterne vist nok ville blive glædelige for Kongerigets Universiteter og Skoler.

(Af Hall. allg. Litt. Zeit. Jun. 1803. No. 182.)

Omendskjønt det Professorene i Göttingen paalagte tvungne Laan er forfaldet med 1 Febr. og allerede udbetalt, haaber man dog endnu, at med Hensyn til de to andre Terminer i det mindste en Deel af denne saa haardt trykkende og næsten utilveiebringelige Contribution vil blive eftergivet ved

vor nye Regents Raade og hans ophviiede Broders, der ogsaa har lovet Videnskaberne og deres Lærere i Tydskland sin Beskyttelse og Pleie. Universitetet har i denne Anledning indgivet de indstændigste og ærefrygtfuldeste Forestillinger til Hs. Westphalske Majestæt, og den ædle unge Fyrste har modtaget dem med kiendelig Rørelse, der ikke kan blive uden ønskelig Følge.

(Af allgem. Zeitung 1808. No. 53.)

Den 15 May havde Universitetet Göttingen den Lykke, at glædes ved H. M. Kongen af Westphalens Nærværelse. H. M. behagede at besøge den botaniske Have, Ridebanen, Museet og Bibliotheket. Her bleve de samtlige Professorer ham forestillede. Han forsikrede Universitetet sit naadigste Velbehag, og lagde sit alvorlige Forsæt, at vedligeholde dets Flor, for Dagen ved at anvise den botaniske Have, til Fortsættelsen af den nye Drivhuusbygning, 8000 Francker for det løbende Aar, Bibliotheket 16000 Francker, Videnskabernes Societet 4000 Francker og 2000 Francker til Præmier for de Studerende, og ved tillige at love sin naadigste Omsorg for at vedligeholde Fribordene (die Frentische).

(Af Hall. allg. Litt. Zeit. 1808. No. 182.)

I den Fremstilling af Kongeriget Westphalens Tilstand, som Ministeren for Justitsvæsenet og de indre Anliggender d. 7 Julii forelæste i de vestphalske Rigsstænders Forsamling, indeholdes følgende, Høiskolerne vedkommende: "Statsraadet har Hs. Mstæt dannet af Mænd, som fornemmeligen synes skiktede til, at bibringe Allerhøiøstamme de vigtigste Kundskaber om Tilstanden i enhver Afdeeling af Riget. Valgt blev det af de meest prøvede Statsdienere i de foruds Provindser, af Mænd, anbefalede ved Fornue eller Indsigter. Man indbød to Medlemmer af hiint Universitet i Gøttingen, Dannelsesanstaltet for saa mange duelige Forstandere og Embedsmænd. Blandt de mange Opmuntringer, som Tydskland rigeligen giver Videnskaberne, fejlede dette; Kongen, som elsker dem, var denne forbeholden: Forsatningen kalder Lærde blandt Rigsstænderne; lige Værd vilde Kongen, de skulde nyde i Statsraadet. Bestyrelsen af den offentlige Underviisning blev overdraget den berømte Skribent, som hans Jevnaldrende med Rette have bæret med Navnet: Tydsklands Tacitus. Dette Valg er den bedstemulige Garantie for, at den offentlige Underviisning ikke alene ikke vil blive forsoimt, men om muligt erholde ny Glans. Alle Stater, hvoraf Kongeriget Westphalen bestaaer, have fappet om at

begunstige offentlige Læreanstalter; Hessen har Uni-
 versiteterne i Marburg og Rinteln, Brun-
 swig i Helmstädt, Preussen det Halliske,
 og Hannovers Stolthed var Göttingen, det
 nyeste, ikke det meeste uherømte og ikke det meest
 ubesøgte. Af denne Beddestrid kommer det sig,
 at Kongeriget har fem Universiteter, hvilke, i
 Henseende til Lærere og Indretninger, have en
 for et stort Rige misundelsesværdig Overflod.
 Saadan Afgtelse, saa megen Tak fortjener denne
 Videnskabernes Moder, at man ikke tillader sig
 at beklage Underholdnings-Omkostningerne. Ved
 Siden af Geniet og Lærdommens velgiørende
 Frugter, have tørre Beregninger ingen Interessé.
 Dølge lader det sig vist nok ikke, at ved disse
 fem høie Skoler holde 140 Professore Forelæs-
 ninger; at de koste 6 Gange 100,000 Franke;
 at en stor Deel af den forrige Doterung bestaaer
 af nu tabte Domaines, og saaledes den hele Ud-
 givt falder paa Statskassen. Forbindes nu Ly-
 ceernes, Gymnasiernes og Skolernes Arbejder
 med Universiteternes, da maatte den offentlige
 Underviisning let komme til at koste Kongeriget
 Westphalen en Million. Mangfoldige, det er
 sandt, ere de Fordele, som deraf opstaae; Frem-
 mede besøge de berømte Lærers Forelæsninger;
 de bringe flere Penge i Omlob end de Anstalter,
 de besøge, koste det offentlige Skatkammer. Skul-

de det alligevel ikke være muligt, med færre Universiteter, ved at forene disse store Lysemaeser, at løkke ligesaa mange Udlændinge, og med mindre kostbare og mindre overflødige Lærestole at opnaae alt, hvad man har, og maaskee endnu mere? Det er nu ikke Diebliffet til endeligen at bedømme dette; Spørgsmaalet bliver blot fremsat til den offentlige Stemme, til indsigtsfulde Mænds Prøvelse. I en Sag af den Bigtighed vil Regieringen ikke tillade sig noget afgjørende Skridt, førend den først har raadført sig med denne eller hiin. Det kan den i Forveien forsikre; Videnskaberne og deres Lærere ville stedse nyde Beskyttelse: skulde nogle mindre blomstrende Instituter ophæves, da maatte det komme dem til Gode, hvis Glands ikke kan fordunkles uden paa en vis Maade at vanhelliges; ingen Lærer vilde berøves sin Gage, Lønnen ikke alene for hans Forelæsninger, men for hans heele Livs Arbeide; Lærere, som ikke vilde forflytte deres Opholdssted til mere berømte Universiteter, vilde gaae til en fortient Hvile med det, som var deres Duelighed tilstaaet; hvor i Byerne et Universitet syntes overflødigt, vilde Lyceer oprettes, i hvilke det dybttrængende videnskabelige Foredrag vilde med maaskee endnu større Nytte ombyttes med almeennyttigere og fatteligere Undervisningsformer. Men den endelige Beslutning

beroer ikke lidet paa det større eller mindre Antal af Fremmede; imidlertid bliver alt saaledes, som det er."

(Af allgem. Zeit. 18 Jul. 1808 No. 200.)

2. Kongeriget Sachsen.

Warschau.

Ved et Rescript af Regieringscommissionen ere nu saantlige Medlemmer af Opdragelseskammeret udnævnte. Den Hovedgrundsetning, fra hvilken Opdragelseskammeret gaaer ud, bestaaer deri, at alle Skoler i Landet for nærværende Tid skulle in statu quo fortsætte deres Underviisning, i hvilken Anledning under 27 Febr. en Publication er udstædt til Lærerne. I øvrigt er det af Opdragelseskammeret udtrykkelig forordnet, at enhver Discipel, som afgaaer fra Skolerne til nogen Bestemmelse, skal være forsynet med et Skolevidnesbyrd.

(Af Jen. allg. Lit. Zeit. 1807 Intell. Bl. No. 53.)

Leipzig.

For nylig har en her atdød Oldgesel af Tømrermændshaandværket, Joh. Frid. Suxdorff, i sit Testament legeret Universitetet her en Capital

af 2000 Rdlr., hvis aarlige Renter skal anvendes til to lige Stipendier for en Studios. Theolog. og en Studios. Juris.

3. Østerrigsk Monarkie.

Det er bekiendt, at det var den østerrigiske Regierings Hensigt, at oprette et protestantisk Universitet i Ungarn (S. disse Annaler 1807. 1. B. S. 146) eller i det mindste et protestantisk theologisk Facultet ved Universitetet i Presburg, og saaledes at forbyde den protestantiske Ungdom Besøget af de tydske Universiteter. Derimod have Protestanterne i Theissers Districtet under 1 Febr. 1807 indgivet en Forestilling, hvorpaa ingen Resolution er fulgt, men en Befaling udstædt, at indføre de Catholskes Compendia i de protestantiske Skoler, dog med den Tilfætning "at dersom de havde vægtige Grunde derimod, skulde det være dem tilladt, at indkomme med Forestilling desangaaende."

Det væsentlige Indhold af denne mærkbare Demonstration er følgende:

"Protestanterne, som udgiøre den tredie Deel af Ungarns Indvaanere, og bære lige Byrder med de øvrige, have dog selv alene paa egen Beføstning maattet underholde deres Lære- og Kirke-An-

falter; den Tilladelse, at besøge tydske Universite-
 ter, er tilfikket de ungarske Protestanter ved Fun-
 damental-Rigsløve, nemlig ved den Wiener
 og Linzer Fredsslutning og ved den 26 Artikel
 af Rigsdagsbeslutningen 1791; denne Ret have
 de stedse nydt og brugt, og til den Ende af egne
 Midler funderet betydelige Stiftelser ved forskiel-
 lige tydske Universiteter; deres Studeringer ere ikke
 i mindste Maade enten de kongelige Finanzer eller
 Staten til Byrde; de Summer, som paa den Maa-
 de gaae ud af Landet, ere saa ubetydelige, at de
 neppe fortjene at omtales; under alle Afvekslinger
 i Ungarn og Tydskland, der have fundet Sted siden
 Reformationen, har det været dem uformecnt at
 besøge tydske Universiteter; i Tydskland ere Viden-
 skaberne komne til saadan Flor, og den literariske
 Aand bleven saa almindelig, at de politiske Om-
 veltninger ikke have nogen betydelig Indflydelse
 til deres Skade; det kommer ikke meget an paa,
 om dette eller hiint Universitet hører den eene eller
 den anden Fyrste til, naar den videnskabelige
 Aand begunstiges af Fyrsterne selv og har faaet
 den Consistenz, at den af sig selv vedligeholder og
 udvikler sig; — — skulde det forbydes de studerende
 Protestanter at besøge tydske Universiteter, saa vil-
 de Skaden for hine næsten blive uoprettelig; de
 catholske Medborgere have i Ungarn selv betydelige
 Fonde, rige Stiftelser, hyppige Dannelsesanstal-

ter; dette mangler altsammen Protestanterne; at disse ikke staae paa et lavere Trin end deres catholske Medborgere, er alene at tilskrive deres Forbindelse med de tyske Universiteter, hvorfra de ved deres Tilbagekomst indføre og udbrede en mere dannet moralsk og videnskabelig Aand; man bør ikke frygte for det Phantom, der synes at skrække mange, at de skulde bringe hjem med sig Irreligiositets og Fritænkeriets Grundsætninger; Tyskland udmærker sig tværtimod ved reel Cultur og agte Videnskabssk og Religiositetens Aand. Medens det sydlige og vestlige Europa var omspændt af Revolutionens og Irreligiositetens Luer, modstod Tyskland midt under den rasende Krig, for hvilken den var Skuepladsen, mandigen denne Smitte, og bar sin Skæbne med Mod og Resignation; dette er et uimodsigeligt Beviis paa sand Oplysning, Moralitet og Religiositet; Frihed og Liberalitet ere Videnskabernes sande Fostermødre; at iblandt saa stor en Mængde Studerende nogle undertiden kunne misforstaae eller misbruge hiin Frihed, maa ikke forundre; denne Misbrug bliver ved de øvriges gode Opførsel gjort uskadelig; for den Gags Skyld at forbyde de Studerende at reise til tyske Universiteter, vilde være det samme, som at forbyde Ildens Brug, fordi der stundom indtreffer Ildbrand; hertil kommer, at dersom man endog var istand til, ved betydelige Foundationer at stifte et theo-

logisk Facultet i Presburg, saa er dog den hele Aand paa evangeliske Universiteter af den Bestaafenhed, at det slet ikke lod sig haabe, et theologisk Facultet i Ungarn nogensinde vilde kunne komme til at maale sig med en Anstalt af denne Art i Tydskland, med mindre det samme skete i Ungarn, som har fundet Sted i Rusland, hvor den Russiske Keiser har tilskaffet det evangeliske Universitet i Dorpat en aarlig Indtægt af 120000 Rubler; derhos bliver at befrygte, at de ved tydske Universiteter for Ungarer stiftede Stipendier maatte tabes, naar det blev forbudet at studere der; desuden kan ved en saadan Indskrænkning Protestantismens sande Aand og Character let udarte i Ungarn, ja dens Existenz selv komme i Fare."

(Af Jen. allg. Litt. Zeit. 1807. Intell. Bl. No. 54.
Jvf. Neue Leipz. Lit. Zeit. 1807. Intell. Bl.
No. 26.)

Imod den ved et Hofdecret af 14 Aug. 1805 anordnede, de catholske Dechanter anbetroede, Opfigt over de evangeliske tydske Skoler (s. A. L. Z. 1806. Jntbl. No. 79) *) havde de K. K. Consistorialraader i Wien d. 4 Jun. 1806. personlig leveret H. Majest. Keiseren en Forestilling. Medens Resolutionen herpaa gik i Langdrag, opstod

*) Jvf. disse Annaler for 1806. 2det B. S. 339. ff.

allerede forskiellige Collisioner mellem Dechanterne og Pastorerne i Provindserne, og det catholske biskoppelige Consistorium i Brünn begyndte endog allerede selv at udstæde Befalinger til den evangelige Geistlighed. Hoffet blev derfor uleiligtet med mangehaande Klager og Besværinger, ligesom de K. K. protestantiske Consistorier i Wien iforveien havde befrygtet. Keiseren, stedse tilbøielig til, endogsaa ved at forandre ældre Beslutninger, at indsatte det Bedre og Retfærdigere i sine Rettigheder, naar han derom er overbevist, behagede endelig ved et Hofdecret af 6 April 1808 ganske at opheve det catholske Cleries Indflydelse paa det evangeliske Skolevæsen, og, som forhen, at anbetroe de politiske Jurisdictioner — Kredsamtene og Landstænderne — Opsynet over samme. Denne høieste Resolution er den antagne Grundsætning saa tro, at, ifølge samme, et verdsligt Individ, som den Nedre-østerrigiske Regiering har at bringe i Forslag, skal for Fremtiden have Inspectionen ogsaa over de protestantiske Skoleanstalter i Wien af begge Confessioner. Forhen var deres Visitator Domscholasten i Wien Jos. Spandau, en elskværdig og af Protestanterne formedelt sine personlige Dyder høitagtet catholsk Domherre. Reiseomkostningerne for de Kredscommissairer, som skulle visiter de evangeliske Skoler, skal, forsaavidt Bedehuus-Kasserne ikke tilstrække, bestrides af

Studiefondet. (Det sidste er fuldkommen retfærdigt; thi den politiske Skoleinspection er Statens Sag, og bør altsaa bestrides paa Statens Beføstning, og Bedehuus. Kasserne, om de endog vare rigere, vilde have nok at gjøre med at forøge Præsterne og Skolelærernes Lønninger under Tidernes stedse stigende Dyrhed.)

(Af Hall. allg. Lit. Zeit. 18 Jun. 1808. No. 180.)

For Studiebæsenet i de tydske galiziske Arvelande er den Efterretning vigtig, at hidtilværende Hofraad og Studiereferent Giuliani (en Maysländer) er (i Begyndelsen af April 1808) afgaaet formedelt Alderdom. Nu bliver dette, fordum det B. Østerrigske Hofstetles, Departement besørget af den dueelige og almindeligen agtede Hofsecretair v. Debrois. Ved Gianianis Jubilering var det paa Bane at oprette en egen Studiehofcommission, ligesom under Joseph II, og man talede i Publicum om, at Hofraad og Livlæge Stift, omtrent efter Swietens fordums Exempel, skulde være sammes Vicepræsæs. Da Projectet blev mere forarbeidet, foresloges, at Studiehofcommissionen, under Præsidium af den øverste Kantzler, skulde bestaae af Faculteternes Directorer, Gymnasiedirectoren og den (geistlige) Hofraad Gruber, som Referent in Generalibus

Dens Etat skulde være følgende: Grev Ugarte, øverste Kantzler, Præsæs; Hofraaderne v. Zeiler, Director for det juridiske Facultet; v. Stift, Director for det medicinske Facultet; Domherre v. Spandau, Director for det theologiske Facultet; Domherre v. Böhme, Director for det philosophiske Facultet; Abbe v. Gruber, Referent in Generalibus; Piarist Innoc. Lang, Gymnasie-director. Altsaa vare deriblandt fire Geistlige, og Directorerne for Faculteterne ved det wieniske Universitet skulde tillige være Medlemmer af Studie-Hofcommissionen og dens Undergivne. Da Hans Majst. endnu intet har resolveret angaaende de i Forslag bragte Puncter, saa er det tilladt at yttre det almindelige Ønske, at Studievæsenet, som en integrerende Deel af den indre Statsbestyrelse, maatte foredrages Hofställen in Pleno af en duelig verdslig Referent (som forresten i specielle Gienstande havde at raadføre sig med Sagkyndige), og ogsaa i Statsraadet maatte fratages den geistlige Referent.

(Hall. all. Lit. Zeit. Jun. 1808. No. 180.)

I de østerrigiske Arvelande skal det for Fremtiden være enhver Studerende tilladt, ogsaa at besøge udenlandske Universiteter, hvis kun de Regentere, under hvilke disse Universiteter ligge, og

saa tillade deres Undersaatter at besøge de østerrigiske Universiteter. Undtagne ere ifølge heraf: de bayeriske Universiteter Landshut og Bamberg, de badenske Freyburg og Heidelberg, det würtembergiske Tübingen og det darmstadtiske Gießen.

(Hall. allgem. Lit. Zeit. Jun. 1808. No. 174.)

Angaaende den ved Universitetet i Wien oprettede Lærestol i Pædagogiken er udgaaet en Befkendtgjørelse, som fremstiller dens Bigtighed, og tillige indeholder Hofcapellan og Borgvicar Vinc. Ed. Mildes Udnævnelse til denne Professur. Han skal holde Forelæsninger to Timer ugentlig.

(Hall. -allgem. Lit. Zeit. Jun. 1808 No. 180. Jvf. Neue Leipz. Lit. Zeitung 1808. Intell. Bl. No. 19.)

Ved alle ungerske Academier skulle oprettes Professurer i den romerske og canoniske Ret. Men naar man læser, at disse Professorer kun skulle have 500 Fl. i Bancosedler i aarlig Gage, og tillige veed, hvormeget Bancosedler tabe imod rede Penge, og at Kobberpengene ogsaa blive slettere og Dyrtiden tager til, saa frygter

Univ. og Skole • Annaler. 1808. 2. B. R

man for at see det hele Literatur- (og Dicasterial-) Væsen ødelagt.

(Hall. allg. Lit. Zeit. Jun. 1808. No. 180.)

Af Taschenbuch der Wiener Universität, som udgives af Pedellen Anton Philibois, ere indtil Aaret 1807 (inclus.) 21 Aargange udfomne. De Rubriker, hvoraf den bestaaer, nævne vel de vigtigste Universitetsgjenstande, men Efterretningerne selv ere mindre nøiagtige og fuldstændige end man kunde ønske. Dette er endog Tilfældet med Artiklen: Hofresolutioner, som kunde ansees for den interessanteste; i Aargangen 1807 fattes f. E. Hofresolutionen angaaende Oprettelsen af et overordentligt Professoreat for det ungarske Sprog og Literatur, og angaaende Angivelsen af Aarsagerne, hvorfor der ved Concurser til vacante Professorater melde sig saa faa duelige Subjecter. Men — bemærker Recens. i Hall. allg. Lit. Zeit. 1807. Ergän. Bl. No. 109 — ved den liden Publicitet over offentlige Anstalter i Østerrig maa man være tilfreds, endog kun at erfare lidet. Hvo der veed, at Planen at udvide den Wiener Tidende og den østerrigske Statschematismus sandt Hindringer fra flere Sider, vil

vist nok kun giøre indskrænkede Fordringer til Redactører af saadanne Skrifter. Adskillige østerrigiske Collegiers Publicitetskye er endnu alt for stor, uagtet det bedre Exempel, som det Keiserl. Hofrigsraad har givet.

Bed at sammenligne de sidste Aargange med hinanden, finder man Anledning til adskillige Bemærkninger. I Aaret 1804 havde Universitetets: Bibliotheker 1 Bibliothekar, 5 Custoder og 2 Scriptorer; i Aaret 1807 1 Forstander, 2 Custoder, 1 Scriptor. I et Tidsrum af fire Aar er endnu ingen ordentlig Professor i Statistiken ansat i de Lucas Sted, men derimod har det juridiske Facultet udvidet sig med tre nye Professorer i det dobbelte Bogholderie, i Rets- og Forretnings- Praxis. Det medicinske Facultet har faaet en ny Lærestol i den practiske Medicin for Chirurger og en overord. Professor i Receptkonsten og den specielle Therapie. Bed det philosophiske Facultet ere nye Cathedre oprettede for Landoeconomien, Religionslæren og Pædagogiken, og en overordentlig Professur for det ungarske Sprog. De østerrigiske Staters Historie høre blot de Philosopher, som ville studere Lovkyndigheden, den almindelige Naturhistorie kun tilkommande Læger, og den græske Philologie kun de

og Theologerne. Istedet for disse Discipliner bivaane de, som derfra ere fritagne, Religionsunderviisning og Formaningstimer.

Da Keiser Franz 2 i April f. A. besøgte Gymnasiet i Raab i Ungarn, fandt han en af Lærlingerne siddende ene paa en over de andre forhøiet Plads. Paa Spørgsmaal om Aarsagen, svarede: det er en ung Greve. Keiseren sagde nu: i Kirken og i Skolen bør ingen borgerlig Rang finde Sted; den udmærkede Plads skal alene tilhøre den Lærling, der som saadan er den fortrinligste. Da dette ikke var Tilfældet med Greven, maatte han stige ned til de øvrige og overlade Stedet til en anden, som Lærerne fandt værdig dertil.

Ved den nye Organisation af Landværnet ere ogsaa Studenterne i Prag og ved andre østerrigiske Universiteter blevene organiserede i Compagnier og øves i Vaaben.

(Af offentlige Blade.)

Ved Rigsdagen 1807 bleve imellem de ungarske Stænder uddeelte flere Exemplarer af et Værk i Folio, under Titel: Museum Hungaricum, Excelsis Regni Proceribus et Inclytis Statibus et Ordinibus oblatum. (Ofen, Univ. Bogtr. 1807.

28 S.) og samme paa ungerst: A. Nemzeti Gyuitéménynék el-intézése &c. Om dette mærkværdige Phænomen og dets Følger have allerede flere Blade talet, men tillige udbredet skæve Forestillinger og Efterretninger. Ideen at stifte et Nationalmuseum for Ungarn tilhører Hs. Keiserl. Hoihed, Palatinus af Ungarn, Erkehertug Joseph. Den maa allerede have lagt i Aanden hos denne Prinds, som er elsket af den ungerske Nation, og elsker den igien, og som udmærker sig ved fortrinlig Aandsdannelse, Bekendtskab med og Ovelse i Forretninger, da den, som det synes, blev endnu mere levende ved følgende Anledning. Da Exjesuiten Bärnkopf udvirkede den Befaling, at det grevelige Ezechenyiske Regnicolar-Bibliothek skulde flyttes fra det fordums, nu til Seminariebygning indrettede, Paulinerkloster i Pesth, saa kunde Bibliotheket kun anvise et slet og ubegvent Locale til dets Anbringelse. Prindsen maatte føle, at et saadant Institut, som det grevelige Ezechenyiske Nationalbibliothek, saavel for Nationens Vres Skyld, som for at opnaae sit Diemed — alle saadanne Bibliothekers Diemed er jo dog den meest muligt lettede og udbredte Benyttelse af dem — fortiente en egen passende, anstændig Bygning. Ved Regnicolarbibliotheket befandt sig desuden allerede ogsaa en ungerst Mynt en Kort og en Kobberstik-Samling, hvortil end videre bleve givne Mi-

neraliesamlinger. Den Plan opstod altsaa af sig selv, at man endnu kunde tilføie flere saadanne Samlinger, bestemme et eget Huus dertil, og lægge Grunden til et Nationalmuseum. Prindsen meddeelte Grev Jos. Esterhazy sine Tanker, som, af Interesse derfor, gjorde Regnicolarbibliothekaren Ferd. von Miller, en overmaade driftig og tjenstagtig Literator, deelagtig i dem: og Resultatet blev, at det paalagtes den sidste at forfatte hiint Udkast. Dette Udkast blev trykt paa Hs. Keiserl. Høiheds Befestning og gratis uddeelt mellem Stænderne, siden mellem mere fortiente Lærde. Ligesom Planen i og for sig er saa naturlig, nyttig og tillokkende, saaledes er ogsaa den trykte Udvikling deraf klar, indtrængende og omfattende. En skion Nationalbygning skal reise sig i Pesth i Hatvaner Gaden. (Planen og Grundtegningerne dertil ere paa tre Kobberplader udfastede af Kameralbygmeister Hild og stukne af Falka og Kovacs.) I denne skal giemmes 1) det grevelige Ezechenyiske Regnicolarbibliothek 2) en ungarsk Myntsamling 3) en ungarsk Seiglsamling 4) en Samling af ungarske, eller i Ungarn fundne romerske, græske og andre Oldsager. 5) en Baabensamling 6) en Naturaliesamling af alle tre Naturriger 7) en Samling af ungarske Kunstsager og Fabrikater 8) en Samling af gamle Indskrivter og Mindeesmærker 9) et ungarsk Pantheon eller Billederne af fortiente

og berømte Ungarere. — En Forstander med Titel af R. Raad, skal føre Opfygten over hele Anstalten. — Bibliotheket og Myntsamlingen skal forsynes med sin Custos, sin Scriptor og to Amanuenses. — Antiquitet, Vaaben, og Indskrifts Cabinetter ligeledes med en Custos og Vice-Custos; Naturalie- og Fabrikat-Cabinettet med en Custos og Adjuncter; men den hele Stiftelse med en Maler og en Kobberstikker, som alle skulle boe i den store Bygning. Til at lønne disse Embedsmænd, til at vedligeholde Bygningen, og fornemmelig til bestandig at forøge og fuldstændiggjøre Samlingerne af alle Slags, skal oprettes et eget Fond, der som Regnicolar-Kasse skal forvaltes under Palatinens Opfygt og under Regnskabsensur af en Deputation af Stænderne, hvilken af Palatinus skal udnævnes. Dette Fond skal tilveiebringes ved den ungarske Nations Gæmildhed. Og dersom ikke Alt bedrager, saa vil den tilveiebringe samme. Mangelen paa Fond (en Klippe, paa hvilken saamange Foretagender strandede) er ikke at befrygte hos den ædle ungarske Nation og ved dette Foretagende. Henther Comitatus besluttede, ved den første Efterretning om denne Plan, til Nationalmuseet at give et Tillæg af en Groschen til hver Bylden, som, ifølge Rigsdagsbeslutningen, skal af Adelen og Geistligheden betales Keiseren og Kongen af Ungarn som Hielp af Stænderne til Bancoscdlernes Ind-

løsning. Dette Exempel have næsten alle Comitater fulgt, og allerede paa denne Maade kan man haabe mere end en Million Gylden til Museets Fond. Hertil komme endnu Bidrag fra private Folk. — Den ædle Greg Szechenyi selv har allerede tilbudet 20000 Fl., og flere Magnater hver 10000 Fl. Hr. v. Marczibanyi, som i Pesth har et Antiquitetskabinet af mere end 700,000 Gyldens Værdie, vil gjøre den ungarske Nation og dets Museum en Foræring med en Deel deraf, hvilket Exempel flere Eiere af Cabinetter have erklæret sig at ville følge.

H. K. Høihed har befaleet, ved Ofner-Tidenden at bekiendtgjøre alle de Bidrag, som gøres til dette Nationalmuseum. Bidragene modtages af Regnicolarbibliothekar von Miller.

Indtil Enden af Marts 1808 var paa denne Maade af Pengebidrag i rede Penge og i skriftlige Tilbud sammenbragt en Sum af 25000 Fl. — Disse af Private i det Enkelte sammenbragte Bidrag skulle tiene til Personalets tilkommende Dotation. Men hvad Comitaterne ifølge deres Beslutninger (de fleste ville lægge en Groschen til enhver Subsidiegylden), ville aflevere, skal være bestemt til at opføre Bygningen og oprette Samlingerne.

(Holl. allgem. Lit. Zeitung Jun. 1808. No. 180 og 191.)

4. Frankrig.

Paris.

Klagerne over den gamle Litteraturs Forsald og de philologiske Studiers Forsømmelse i Frankrig og Bekymringerne for de Følger, som deraf maae befrygtes, vedblive stedse at yttre sig. I den Tale, som Levéque, i sin Egenkab som Præsident for Nationalinstitutets historiske og literære Klasse, den 19 Febr. 1808 i denne Klasses Navn holdt til Keiseren, forekommer i denne Anledning Følgende: "Det er med en høist ubehagelig Følelse, at vi see os nødsagede til at gjøre Deres Majestæt opmærksom paa, at adskillige af Litteraturens Grene trues med en nær og næsten total Undergang. Philologien, der er Basis for al god Litteratur, og som Historiens Vijsheid og Kundskab om det Forbigangne berøer paa, der har udbredt saa megen Glæde over de skønnere Videnskaber Academie, finder næsten ikke en eeneste Dyrker mere. De Lærde, hvis Arbejder endnu hver Dag frugtbarigere dens Rige, Levninger for Størstedelen af den Generation, som snart vil forsvinde, see ikke at opvoxe omkring dem uden et alt for lidet Antal af Mænd, som kunne tage deres Plads; og dette offentlige Lys, stiftet til at opmuntre og bedømme deres Arbeid-

der, aftager synligen i Klarhed, og dens Flamme bliver Dag for Dag mindre."

(Uddraget af le Moniteur 1808. No. 55.)

Hans Majestæt har under 10 Maj 1808 i Bayonne givet et Decret angaaende Oprettelsen af hele, halve og $\frac{3}{4}$ Stipendier ved Lyceerne, samt Stipendiers Stiftelse af Private. Dette Decret indeholder følgende Bestemmelser:

1. Ved ethvert Lycee oprettes 10 hele, 20 halve og 20 $\frac{3}{4}$ Stipendier; ialt 50.

2. Disse hele og halve Stipendier udredes af Communerne, i Overeensstemmelse med den Decretet vedføjede Liste, og ere bestemte for Secundar-Skolerne i de Byer, som udrede de omtalte Stipendier.

3. Naar en Stipendieplads enten formedelst tilendebragte Studier eller indtruffet Dødsfald bliver ledig, udnævner Universitetets Stormester, ifølge heraf, et af de unge Mennesker i Communen, som meest udmærker sig ved en for Studie-Inspectoren aflagt Prøve, til at nyde samme.

4. Ved ethvert Lycee forfattes en Liste over de Individuer i Communen, som nyde hele eller halve Stipendier. Præfecten skal underrette enhver Maire om de Individuer i hans Commune, som med ommeldte Stipendier ere beneficerede.

5. De Communer, hvis Bidrag ere regulerede, og som ikke dertil have Fonds, gives Forskud af Amortissementskassen, hvilket beregnes til Refusion paa næste Regulatif.

6. Det er enhver, som ønsker det, tilladt ved et Lycee at oprette et Stipendium, der da kan beholde Stifterens Navn. Angaaende Oprettelsesmaaden af disse Stipendier skal det Nærmere vorde bestemt.

De organiserede Lyceers Antal beløber sig til 43. De ved disse saaledes oprettede Stipendier udgiøre 430 hele, 860 halve og 860 $\frac{3}{4}$ Portioner ialt: 2,150 Stipendieportioner.

(Af Monitoren 17 Maj 1808. No. 138.)

Angaaende den polytechniske Skole i Paris befinder sig en Efterretning i Miscellen für die neueste Weltkunde St. 70 S. 278 ff, der giver en autentisk Udsigt over dette berømte Instituts Historie. Den er uddraget af en Beretning til Kongerne af Holland og Neapel, i hvilke Riger lignende Anstalter skulle oprettes.

Brüssel.

De i de sidste Aar hos os i Activitet satte nye Lære- og Dannelsesanster blive stærkt besøgte, og bi

drage mangfoldigen til Kundskabers Udbredelse. Med Fornøielse bemærker man, at Oplysning ogsaa alt mere og mere udbreder sig mellem Belgierne, der ellers følte sig ret lykkelige under Samvittighedstræng og Aandslænker.

(Af allg. Zeit. 1808. No. 4.)

5. R u s l a n d.

Petersborg.

En Ukase til den hellige Synode befales, til Geistlighedens hensigtsmæssigere Dannelse, Oprettelsen af en Commission for de geistlige Skoler. Sammes Medlemmer ere: Metropolit i Nowgorod, Ambrosius; Biskoppen af Kaluga, Theophilakt; Keiserens Skriftestader, Protopresbyter Paul Kriniscky; Overpræsten Johan Dershawin; Synodens Overprocureur, Fyrst Galizyn, og Statssekretær Sperenscky. Commissionens Diemeed er, at vaage over de Skoler, som allerede ere eller i Fremtiden blive oprettede til at danne Ungdommen for den geistlige Stand, og at besørge Alt, hvad der kan tjene til at fremme disse Skolers Hensigt.

(Af allgemeine Zeitung. 31 Aug. 1808. No. 244.)

Moskau.

Som bekiendt har ethvert af de nye russiske Universiteter, ifølge den 56 §. i deres Statuter,

den Rettighed, hvert Aar for Indfødte og Fremmede at udsætte et Priissspørgsmaal mod en Præmie af 250 Rubler. I følge heraf udsatte det moskauiske Universitet d. 21 April 1805, mod en Præmie, som af Hr. v. Karamzyn var forhøiet til 100 Ducater, det Spørgsmaal: hvilke Nestors Wolocher vare? Indsendelsesterminen skulde vare til den 1 Jun. 1806. Dette blev publiceret i den moskauiske Literaturlidende og af denne i Götting. Gel. Anz. 1805. St. 27. S. 272. Flere Afhandlinger vare nu virkeligen indkomne; men alt blev forglemt, og de indkomne Priisfrifter bleve ikke engang meddeelte Professorene; saaledes forgik Aarene 1806 og 1807, uden at Prisen blev tilkiendt.

Da tog en af de meest anseete Medlemmer af Senatet ved det keiserlige Universitet i Moskau Mod til sig, og indgav, for at redde sit Universitets Ære, under $\frac{4}{10}$ Decbr. 1807 til sammes Senat et i Pertinet sane ad *bonam famam* talis Societatis litterariæ, qualis est nostra, ut conservet *fidem publicam*, quæ vel homini *privato*, multo magis *Societati publicæ*, religioni esse debet. Non potest autem *fides publica* nostra servari, nisi itemus diligenter promissis. Invitavimus *publice* viros eruditos, tam populares quam exteros, ad concertationem literariam; polliciti et quasi *pacti* sumus proemium; oblatae sunt

et commissæ *bonæ fidei nostræ* commentationes plures: et quid factum est? Per integrum annum, et quod excurrit, *ne communicatæ quidem* sunt commentationes ad legendum iis Professoribus, quorum est de argumento iudicium!!! Quid arbitramur, existimaturos esse et populares et externos, non dico de studio nostro, de diligentia nostra, sed de ipsa *bona fide* nostra? Num unquam in orbe terrarum Societas quædam literaria, quæ quæstiones, præmio constituto et addicto, *publice* proposuisset, ita se gessit? Societas literarum *Göttingensis* medias inter belli turbas et patriæ calamitates non tamen oblita est hac in re *honoris et officii* sui. Verendum est certe, ne in posterum nemo amplius nobis *credat*, scilicet quæstiones proponentibus præmiumque paciscentibus, commentationes acceptas tamen non curantibus, neque *fidem* liberantibus.

Ifølge heraf fordrede Patrioten, 1) at de indkomne Priisfrister uden videre Ophold skulde sættes i Circulation mellem de ordentlige Professorer. 2) At enhver af dem skulde indgive sit skriftlige Votum over ethvert enkelt Priisfrist, og hvilket han holdt for det bedste, og at 3) den endelige Dom maatte bekiendtgjøres i de moskauske, petersborgske og hamborgske Tidender. Denne Beslutning

blev strax, den $\frac{4}{16}$ Decbr. 1807, taget i Senatet; men efterat nu atter 7 Maaneder ere forløbne, veed endnu Ingen noget om den endelige Dom.

(Af Gøtt. gelehrt. Anzeig. Jul. 1808 121 St.)

6. H o l s t e e n

K i e l.

I Overeensstemmelse med den tydske Rigsforfatning og de tydske Universiteters Forhold til samme førte ogsaa den første Magistratsperson ved Universitetet i Kiel alene Titel af Prorector, da Landéfyrsterne ansaaes som Rectorer og Keiseren som øverste Skytsherre.

Denne Bestemmelse maatte altsaa ved den tydske Rigsforfatnings Oplosning af sig selv bortfalde. Under 26 August 1808 har det behaget Hs. Majestæt Kong Frederik den Siette udtrykkelig at ophæve samme ved en allernaadigst igienem det Slesvig-Holsteenske Cancellie udfærdiget Befaling, at den hidtil værende Prorector ved Universitetet i Kiel skal herefter føre Titel af Rector, i hvilken Egenkab ham af Allerhøistamme er tillagt lige Rang med Rectoren ved Kiøbenhavns Universitet.

A n n o d n i n g

Den i disse Annaler 1 B. 2 S. 1808 indrykkede Fortegnelse over Medlemmerne af Hs. Kongel. Hoih. Kronprindsens Livcorps i Aaret 1801 er med allernaadigst Tilladelse aftrykt efter den Stamdbog over Corpset, som befinder sig i Hs. Majestæts Kongens Giemme; men da denne Stamdbog er affattet ved den Tid, da Corpset blev opløst, og følgelig indeholder Corpsets Personale saaledes, som det dengang var, saa kunde bemeldte Fortegnelse ikke angive deres Navne, der vel i Begyndelsen af Corpsets Oprettelse hørte til dets Medlemmer, men siden vare udtraadte af samme. Udgiveren ønsker at kunne levere en Fortegnelse over disse saaledes forbigaaede, som et Supplement til den forrige, og anmoder til den Ende Bedkommende om, behageligen at ville meddele ham — saavidt det skeer ved Brev, portofrit — deres respective Navne og nærværende Embedsstilling, samt derhos angive det Compagnie, ved hvilket de have staaet. For at der kan være fornøden Tid til saadan Meddelelse, vil Udg. oppebie et halvt Aars Forløb, forinden han publicerer den omtalte Supplementliste.

Rettelser til foregaaende Hæfte.

- G. 249 ved No. 32 Præst i Nørrejylland læs Feldtpræst.
- 253 ved No. 118 tilføies: Mag. og Vicedecanus.
- 260 ved No. 104 Lærer læs Vice-Rector.
- 352 Lin. 16 de fleste Lærere læg til: som gjorde Tjeneste ved Kronprindsens Livcorps.